

Čís. 6108.

Ak zastupuje obžalobu verejný žalobca, poškodený nie je oprávnený podľa § 392, odst. 2 tr. p. a § 31, odst. 2 por. nov. podať odpoveď (poznámky) na zmätočnú sťažnosť obžalovaného a nemá nárok na náhradu útrat vzišlých mu s podaním takej odpovedi.

Útraty poškodeného, ktorý nezastupuje obžalobu, nie sú trestnými útratami v smysle § 479 tr. p.

(Rozh. zo dňa 21. januára 1938, Zm IV 595/37.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre prečin podľa § 310, odst. 1 tr. z., rozhodujúc o zmätočnej sťažnosti obžalovaného, zamietol žiadosť zákonného zástupcu poškodeného M. za prisúdenie útrat, spojených s podaním odpovedi na zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z d ô v o d o v :

Zákonný zástupca poškodeného M. podal na zmätočnú sťažnosť obžalovaného svoje poznámky a žiadal aj, aby mu boli prisúdené útraty za toto podanie oproti obžalovanému.

Ponevác však podľa obsahu spisov zastupuje obžalobu v tejto veci verejný žalobca, nebol poškodený podľa § 392 tr. p. a 2. odst. § 31 por. nov. oprávnený podať poznámky na zmätočnú sťažnosť obžalovaného — a následkom toho mu neprislúcha nárok na náhradu útrat s podaním poznámok jemu vzišlých, — a to tým menej, že útraty poškodeného, ktorý nezastupuje obžalobu, nie sú trestnými útratami v smysle § 479 tr. p.

Čís. 6109.

Tisková oprava není zásadně vyloučena z možných způsobů přiměřeného zadostiučinění (§ 9, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n.). Řešiti otázku, kdy ji lze za ně považovati, je ponecháno úvaze soudu. Při tom je bez významu, zda obžalovaný nahradil soukromému žalobci útraty, vzešlé mu po jejím uveřejnění; rovněž, zda si opravující zároveň vyhradil trestní stíhání.

Zákon nežádá, aby bylo zadostiučinění poskytnuto z vlastní iniciativy pachatelovy.

Opakování činu ve smyslu § 9, odst. 3, posl. věta zákona o ochraně cti nelze spatřovati v tom, že si obžalovaný vyhradil nastoupiti důkaz pravdy.

Okolnost, že obžalovaný nenavrhł řízení ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, nebrání v upuštění od potrestání podle § 9, odst. 3 téhož zákona.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 402/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromých obžalobců M. a N. do rozsudku krajského soudu jako soudu kmetského, jímž byl obžalovaný vinným uznán přestupkem zanedbání povinné péče podle § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky ministra spravedlnosti čís. 145/1933 Sb. z. a n. a zamítl odvolání soukromých obžalobců z téhož rozsudku, pokud napadalo výroky, jímž bylo podle § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti upuštěno od uložení trestu.

Z d ů v o d ů:

Odvolání soukromých obžalobců z výroku o upuštění od potrestání není oprávněno. Neprávem namítá odvolání, že tiskovou opravu nelze vůbec považovati za přiměřené zadostiučinění ve smyslu § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu tohoto zákona (tisk. čís. 830 posl. sněmovny, 1930, str. 23) se výslovně uvádí: »Pokud jde o trestné činy, spáchané tiskem, bylo by ještě podotknouti, že i u nich může býti zadostiučinění poskytnuto již dříve než před soudním jednáním o smír, tak zejména ve formě opravy urážlivé zprávy.« Je sice správné, že do platného zákona o ochraně cti (§ 26, odst. 2) nebyla pojata poslední věta druhého odstavce § 21 vládního návrhu, podle níž mělo býti ustanoveno, že za předpokladů tam uvedených může soud za přiměřené zadostiučinění pokládati též uveřejnění tiskové opravy. Než ani v ustanoveních platného zákona o ochraně cti, ani v jeho materiálních (srov. též obsah zprávy ústavně-právního výboru o vládním návrhu zákona o ochraně cti, tisk. čís. 2268 posl. sněmovny, 1933) není opory pro názor, že vynecháním oné věty vládního návrhu měla býti tisková oprava zásadně vyloučena z možných způsobů přiměřeného zadostiučinění. Naopak dlužno míti za to, že řešení otázky, zda a za jakých okolností lze uveřejnění tiskové opravy v tom kterém případě považovati za přiměřené zadostiučinění, mělo býti ponecháno úvaze soudu.

Odvolání nelze však přisvědčiti, ani pokud namítá, že z doslovného znění § 9 zákona o ochraně cti plyne, že zákon má na mysli zadostiučinění spontánní, poskytnuté z vlastní iniciativy, a že proto nelze zadostiučinění spatřovati v uveřejnění opravy na žádost dotčeného ve smyslu § 11 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n., kterou odpovědný redaktor uveřejnění musí, nechce-li se vydati v nebezpečí trestního stíhání a odsouzení podle předpisů tiskového zákona. Nesprávnost tohoto názoru plyne z úvahy, že podle § 9, odst. 1, čís. 2 zákona o ochraně cti soud nejen může, ale musí upustiti od uložení trestu, když vinník po zahájení trestního řízení v určené lhůtě splnil rozhodnutí soudu o přiměřeném zadostiučinění podle § 26 téhož zákona, ač i v takovém případě sotva lze mluvíti o zadostiučinění, poskytnutém z vlastního popudu. Neprávem poukazuje odvolání též na předpis prvního odstavce § 11 zákona čís. 126/1933 Sb. z. a n. ve znění podle článku VI zákona čís. 140/1934 Sb. z. a n., podle něhož ten, koho se dotýká zpráva v periodickém tiskopise, může se v tiskové opravě omeziti též na oznámení, že pro obsah zprávy podal žádost za trestní stíhání. Neboť z tohoto ustanovení nelze nic získati pro řešení otázky, zda a nakolik v uveřejnění tiskové opravy, která se neomezuje na takové oznámení, možno spatřovati přiměřené zadostiučinění.

Vývodům odvolání se nepodařilo vyvrátiti správnost úsudku kmetského soudu, že v souzeném případě obžalovaný jako odpovědný redaktor časopisu »R. K.« poskytl soukromým obžalobcům ve smyslu ustanovení § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti přiměřené zadostiučinění obšírnou tiskovou opravou, kterou k jejich žádosti v tomto časopisu uveřejnil. Nelze přisvědčiti námitce odvolání, že se oprava netýkala celého obsahu pozastaveného článku, nýbrž jen určité části jeho a že zejména nebylo opraveno tvrzení, obsažené ve větách závadného článku, kde se praví, že výzva k plundrování zásob obilnin jest útokem na bezpečnost republiky a že tuto protistátní činnost provádí konsumní spolek »V.«, což prý je patrné z toho, že se v posledním odstavci tiskové opravy uvádí, že v té příčině podali soukromí obžalobci návrh na trestní stíhání odpovědného redaktora časopisu »R. K.«. V uveřejněné tiskové opravě se obšírně dovozuje nesprávnost tvrzení pozastaveného článku, že konsumní spolek »V.« rozesílá po republice k podpisu resoluce, jimiž je obecnstvo vybízeno v pravém slova smyslu k rabování zásob obilnin. Tím bylo vyvráceno též tvrzení článku, že šlo o výzvu k plundrování zásob obilnin, a že v tom nutno spatřovati útok na bezpečnost republiky a činnost protistátní prováděnou družstvem »V.«. Že si soukromí obžalobci zároveň vyhradili trestní stíhání odpovědného redaktora časopisu, nemá významu pro řešení otázky, zda v uveřejnění opravy lze spatřovati přiměřené zadostiučinění. Závěr o přiměřenosti zadostiučinění, poskytnutého ve formě obšírné tiskové opravy, jest odůvodněn jak povahou toho, co bylo tvrzeno v pozastaveném článku, tak i tím, že podle zjištění rozsudku šlo u obžalovaného redaktora o pouhou nedbalost.

Neobstojí ani námitka odvolání, že v uveřejnění tiskové opravy nelze spatřovati zadostiučinění pro soukromé obžalobce, poněvadž prý oprava nebyla uveřejněna na jejich žádost, nýbrž k žádosti družstva »V.« jako právnické osoby, při čemž soukromí obžalobci podepsali opravu nikoli vlastním jménem, nýbrž jako předseda a ředitel družstva. Na tom s nanačteného hlediska nesejde, uváží-li se, že též inkriminovaným obsahem článku, směřujícím proti družstvu, mohli se soukromí obžalobci cítiti na své cti dotčeni jen jako vedoucí činitelé družstva. V tom, že si obžalovaný při svém zodpovědném výsledku vyhradil nastoupiti důkaz pravdy o okolnostech, uvedených v pozastaveném článku, nelze spatřovati opakování činu, jež by podle poslední věty třetího odstavce § 9 zákona o ochraně cti bránilo tomu, aby bylo lze mluvit o přiměřeném zadostiučinění a aby z tohoto důvodu bylo upuštěno od uložení trestu. Tomu není na překážku ani, že obžalovaný při jednání o smír neučinil návrh ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, neboť to je sice právem kterékoli strany a zúčastněné osoby, tedy i obviněného, který arcí musí učiniti příslušný návrh, chce-li dosíci výhody podle § 9, odst. 1, čís. 2 zákona o ochraně cti, t. j. obligatorního upuštění od potrestání v případě, že vinník ve lhůtě k tomu určené splnil rozhodnutí podle § 26 (nebo rozhodnutí to v částech, jichž splnění záviselo na vůli odpůrce, pro jeho bezdůvodný odpor splnění nemohl). Že by však v případě, kde obžalovaný neučinil návrh ve smyslu § 26 zákona o ochraně cti, nebylo lze použiti ustanovení třetího odstavce § 9 téhož zákona, podle něhož soud může upustiti od uložení trestu,

jestliže vinník poskytl tomu, komu bylo ublíženo, nejpozději před začátkem hlavního přelíčení zadostiučinění, které nalézací soud uzná za přiměřené, nelze dovoditi ani ze znění zákona, ani z jeho materialíí.

Pro otázku, zda obžalovaný uveřejněním tiskové opravy poskytl soukromým obžalobcům přiměřené zadostiučinění a zda je proto odůvodněno upuštění od uložení trestu podle § 9, odst. 3 zákona o ochraně cti, je konečně i bez významu, zda obžalovaný nahradil soukromým obžalobcům útraty, vzešlé do doby uveřejnění opravy, neboť z povahy zadostiučinění a ze stylisace zákona, jenž i v § 26 mluví o přiměřeném zadostiučinění vždy odděleně od otázky náhrady útrat, vyplývá, že tato okolnost pro úsudek o přiměřenosti zadostiučinění nerozhoduje. Bylo proto odvolání z výroku o upuštění od potrestání zamítnouti jako neodůvodněné.

Čís. 6110.

S hlediska totožnosti trestného činu § 34, odst. 2 zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.) nesejde na doslovném znění zlehčujících výroků. Zjistiti jejich přesné znění je úkolem trestního řízení. Nevadí, že byly zažalovány v jiném znění, než jaké bylo uvedeno v návrhu na stíhání.

Byl-li pachatel pro své výrobky pravoplatně odsouzen pro urážku na cti, nelze již o nich uvažovati s hlediska § 27 zákona proti nekalé soutěži.

K otázce způsobilosti zlehčujících údajů poškoditi podnik.

(Rozh. ze dne 22. ledna 1938, Zm I 1126/37.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého obžalobce M. do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalovaní A., B., C. podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži (čís. 111/1927 Sb. z. a n.), A. též obžaloby pro přestupek podle § 33 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, aby o ní znovu jednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Právem vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř.

Mylně má nalézací soud za to, že pokud jde o zjištěné výroky, které obžalovaný B. pronesl dne 7. dubna 1937, zaniklo žalobní právo ve smyslu § 34, odst. 2 zákona proti nekalé soutěži tím, že výroby byly zažalovány v jiném znění, než jak byly uvedeny ve stíhacím návrhu, a že v době podání obžalovacího spisu již uplynula šestinedělní lhůta podle cit. ustanovení zákona, takže prý v příčině zjištěných výroků ze 7. dubna 1937 nebyl včas učiněn stíhací návrh. Při tom nalézací soud přehlíží, že trestným činem, jehož se týkal jak stíhací návrh, tak i obžalovací spis, byly ve směru, o nějž jde, zlehčující výroky, které B. při určité příležitosti